Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 12 Ožujak 2001 20:19

"Jutarnji list" od 12.03.2001. godine nas izvještava: **"Hrvatskim poduzetnicima Murphy je "podijelio" sedam praktičnih alata za izgradnju konkurentnosti. Zvuče jednostavno:**
1. Učite od najstoficticiranijih i najzahtjevnijih kupaca i tržišta;
2. Uložite u razumjevanje nečije trenutačne pozicije na tržištu;
3. Budite spremni na promjene, unapređivanje i mijenjanje na tržištu;
4. Surađujte sa skupinom srodnih i pratećih industrija;
5. Ovlastite i upotrijebite ljudske potencijale tvrtke;
6. Krenite brzo, ali oprezno u doba elektronske trgovine;
7. Krenite kao industrijska grana u prouktivan dijalog s vladom."

Osobno je zadovoljstvo kada pročitate prijedloge inozemnih stručnjaka koji su relevantno bliski vašim pogledima. To zadovoljstvo ipak "kvari" činjenica da se vaši napisi nedovoljno "slušaju". kritiziraju ili - ukoliko su isporavni - primjenjuju. Izgleda da smo gluhi na prijedloge okoline. Vlast ima osobinu (neznam da li je dobra ili loša) da sve zna i da nema dilema da li je izabrala najbolji put. Tek kada siđe sa vlasti shvati koliko je griješila a nije morala. Uglavnom poznata priča.

Kako u najvećm dijelu izloženih prijedloga se u potpunosti slažem to ih neću komentirati ali ću ponešto nadodati.

Prvo, što je potrebno uočiti, u prve se tri točke spominje riječ tržište. Upravo tu smo, što bi se narodnim jezikom reklo, omanuli. Naime, umjesto da čuvamo osvojena tržišta (kao što su to primjerice činili Slovenci) mi smo urbi et orbi dokazivali kako je naslijeđeno društveno bogatstvo pošast za budućnost Hrvatske i kako će tek privatizacija otvoriti vrata Raja. Dogodilo se je što se je imalo dogoditi. Privatizacija je postala bitan činilac regresijskih kretanja u Hrvatskoj. Tek će uistinu demokratska vlast smoći hrabrosti da tom pitanju posveti potrebnu pažnju.

Zadnja točka također pokazuje koliko je propuštenih prilika. Naime, iz prijdloga je sasvim lijepo uočljivo i vidljivo da tek organizirana grana kao relevantan ponder koji izravno utječe na razvoj Hrvatske (vrijedi za bilo koju zemlju) može i treba uspostaviti odnos "uzajamnog razumjevanja" sa vladom. Mi smo se ponašali suprotno. Mi smo drobili sisteme umjesto da ih spajamo i - temeljem sinergijskih učinaka - povećamo učinkovitost i, temeljem toga, definiramo koncepciju i strategiju razvoja.

Istraživanje i razvoj navodimo na kraju prijedloga s kojima se slažemo da istaknemo i podvučemo značaj istraživanja i razvoja za budućnost tvrtke, pojedinačno, i zemlje, u cjelilni. Na području istraživanja i razvoja učinili smo sve kako ne bi uspjeli. Barem jednom smo dokazali da možemo uspjeti - bar u neuspjehu. Naime, blokovi zvani, jadranska orijentacija definirana kroz turizam i brodogradnju, proizvodnju zdrave hrane u moru i na kopnu, prerađivački kapaciteti u funkciji turističke privrede, itd. samo su neke naznake mogućnosti što ih Hrvatska ima. Mi prodajemo hotele umjesto da smo kupili značajnijg evropskog turističkog posrednika, što bi nam omogućilo da se bavimo turizmom globalno, istovremeno unapređujući nacionalnu turističku granu. Umjesto razvoja mi smo raspisali rasprodaju. Tekstilna industrija, proizvodnja zdrave hrane i prehrambena industrija - nazvanom zelena magistrala - bile su (pitanje koliko su i danas!) razvojna šansa Hrvatske. Na kraju, kao najvažnije, nacionalna financijska industrija, koju više nemamo, morala je biti kotač zamašnjak razvoju. "Recept" je jednostavan valjalo je

povezati nacionalne banke u jednu veliku komercijalnu banku i toj i takvoj banci pridodati (djelomičnom kupnjom; kontrolni paket) evropsku banku. Takva banka bila bi subjekt financijske industrije ovako smo tržište inozemnim bankama. Iz iznesenog slijedi da smo se kad god je to bilo moguće odricali nacionalnih kadrova obrazlažući to našom nesposobnošću (možda je to isuviše naivna interpretacija - tko zna?).

Na kraju se zahvaljujem gospodinu Dr. K. Merphyu koji je svojim iskazom pokazao da je država uvijek i svuda odgovorna za razvoj. To je tako od (okvirno) 1450 godine. Mi smo očito zaboravili tu lekciju. Cijena neznanja je uvijek visoka. Kada se iz grešaka ne uči tada je svaka cijena previsoka.